

N:o 151.

Af herr **E. Thermænius**, om ändring af § 60 regeringsformen.

Uti Kongl. Maj:ts nådiga proposition till innevarande Riksdag, angående ändring i vissa delar af skattelagstiftningen, erinrar herr statsrådet och chefen för finansdepartementet, att grundskatternas afskrifning under nuvarande förhållanden är en vida mindre ingripande åtgärd, än den för några årtionden tillbaka skulle varit. Denna erinran bygges, bland annat, äfven på det säkra antagandet, att statsinkomsterna, »särskildt . . . jernvägstrafikmedlen äfven under nästa årtionde komma att stiga». Vidare säger herr statsrådet, att »i den mån de under senare åren på postväsendets område genomförda stora förbättringar hunnit medföra alla med dem afsedda verkningar, ett väsentligen ökad öfverskott af *postmedel* kan för statsverket påräknas, utan att allmänhetens intresse deraf behöfver blifva lidande». Slutligen heter det, att den tidpunkt numera icke kan vara aflägsen, »då öfverskott af *telegrafinkomsterna* . . . kan disponeras för statsregleringen».

I statsverkspropositionen bebådas likaledes, att *telefonväsendet* snart nått den utveckling, att dess stat, i likhet med hvad som eger rum med telegrafverkets, kommer att föreläggas Riksdagen.

Jag har tillåtit mig göra dessa utdrag ur herr statsrådets yttranden för att åskådliggöra huru som, på tal om ifrågasatt skattereglering, nedsättning på ett håll skulle delvis motvägas af ökade inkomster på ett annat.

Men hvad tillflödet från dessa inkomstkällor angår, så föreligger den vid åtskilliga tillfällen påpekade oegentligheten, att Riksdagen, som enligt § 57 i regeringsformen skulle »allena» reglera detta tillflöde, faktiskt icke eger att bestämma öfver mer än en af dessa källor: postväsendet.

Vid den tidpunkt, då det i § 60 af regeringsformen bestämdes, hvad som skulle »till bevillningar räknas», hade man ännu icke någon aning om tillkomsten af dessa inrättningar: jernvägar, telegraf och telefon, hvilka till sin natur äro väsentligen lika postverket. Det är för mig oförklarligt, huru man kunde uraktlåta att vid tidpunkten för de nya inrättningarnes framträdande inränga dem i nyssnämnde paragraf, så mycket mera som de inkomstsummor, om hvilka det här kunde antagas komma att handla, i synnerhet hvad jernvägarne angår, skulle högst betydligt öfverstiga postmedlen.

Men om en uraktlåtenhet en gång egt rum och någon oegentlighet derigenom under en lång följd af år vunnit ett visst burskap, bör man därför icke låta densamma utan vidare fortgå, utan i stället söka återföra det vilsekomna på sin rätta plats; det vill med andra ord här säga, att regeringsformens hjertpunkt, svenska folkets beskattningsrätt, ej längre må i en så vigtig del ligga i orätta händer. Så mycket hellre borde detta ske just nu, då så allvarliga ansatser göras för att flytta skattebördans tyngdpunkt och vederbörande synas fästa en särskild betydelse vid de inkomster, som äro att förvänta från jernvägarne samt telegraf- och telefonverken.

Ett annat skäl till den af mig åsyftade förändringen synes mig den tillämnade sammanslagningen af post- och telegrafverken vara. Det förefaller nemligen mycket oegentligt, att, om sammanslagningen kommer till stånd, Riksdagen skulle »allena» bestämma om medlen för den ena delen af det nya verket och Kongl. Maj:t för den andra.

Alltnog: denna sak förefaller mig så klar och enkel, att det blott kan förundra, att icke Kongl. Maj:t sjelf långt före detta föreslagit förändring af oftanämnda paragraf i regeringsformen.

På grund af hvad jag här ofvan anfört föreslår jag,

att Riksdagen för sin del beslutar en sådan ändring i § 60 regeringsformen, att till bevillningar äfven må räknas jernvägs-, telegraf- och telefonmedlen.

Stockholm den 30 januari 1892.

Edvard Thermanius.